

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการพิจารณาเหตุรำคาญ กรณีกลิ่นรบกวนจากปล่องดูดควันของร้านอาหาร

เทศบาลA มีหนังสือที่ กก ๕๒๐๐๖/๐๐๐๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือความชัดเจนในข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องด้วยเทศบาลA ได้รับคำร้องจากประชาชนว่าได้รับความเดือดร้อนจากกลิ่นของการประกอบอาหารที่ปล่อยจากปล่องดูดควันของร้านB โดยเทศบาลA ได้เชิญหน่วยราชการเข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดC ผู้แทนสาธารณสุขอำเภอเมืองC และผู้แทนอำเภอเมืองC ลงพื้นที่ตรวจสอบ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า ร้านB เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร ตั้งอยู่ห่างจากสระว่ายน้ำของโรงแรมประมาณ ๕ เมตร มีการติดตั้งปล่องดูดควันและรวบรวมกลิ่นปล่อยออกมาภายนอกอาคารB ปล่องดูดควันมีความสูงประมาณ ๑๒ เมตร ทิศทางของปลายปล่อง หันออกมาทางสระว่ายน้ำของโรงแรม ขณะปรุงอาหารจะมีกลิ่นจากการปรุงอาหารลอยออกมาเป็นระยะ ๆ ไม่ต่อเนื่อง แต่จะมีกลิ่นรบกวนจากการปรุงอาหารลอยมาตลอดเวลาที่มีการดำเนินการ อาจเข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใช้บริการสระว่ายน้ำของโรงแรม จึงขอหารือดังนี้

ข้อหารือ : ตามข้อร้องเรียนที่ตรวจพบ ในลักษณะดังกล่าวของร้านB เข้าข่ายเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น : การวินิจฉัยการประกอบกิจการหรือการกระทำใด ๆ เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต้องลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานที่เกิดเหตุ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งแหล่งกำเนิดเหตุรำคาญสภาพพื้นที่ที่เกิดเหตุและผลกระทบต่อประชาชน รวมถึงรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และผลจากการตรวจวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ (ถ้ามี) เพื่อทราบข้อเท็จจริงในเรื่องเหตุร้องเรียนที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและประมวลผลเพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นวินิจฉัยว่าเหตุร้องเรียนนั้น ๆ เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร โดยมีแนวทางการวินิจฉัยเหตุรำคาญจากองค์ประกอบของเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ (๑) มีเหตุเกิดขึ้น (๒) เหตุที่เกิดขึ้นอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ประสบกับเหตุ (๓) จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ทั้งนี้ การวินิจฉัยว่า “เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” หรือไม่นั้น มีหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องปรากฏลักษณะบ่งชี้อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ (๑) มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนหรือสภาวะที่ทำให้เกิดการรบกวนต่อความเป็นปกติสุขของประชาชนที่คาดว่าน่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญ (๒) มีผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือมลพิษอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดที่บ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่คาดว่าน่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญ (๓) มีผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพที่บ่งชี้ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนหรือปรากฏโรคหรือการเจ็บป่วยของประชาชนหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้ว จึงมีข้อเสนอแนะให้เทศบาลA รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งต้องมีการตรวจพิสูจน์สถานประกอบการกิจการตามหลักวิชาการ อาทิ เครื่องดูระบายควันมีกำลังแรงม้าที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการดูดควันหรือไม่ ปล่องระบายควันควรปรับทิศทางไม่ให้ส่งผลกระทบแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ลักษณะของกลิ่นการพิสูจน์กลิ่นควรใช้แบบบันทึกข้อมูลการประเมินกลิ่นภาคสนาม (แบบ ก.๔) และความรู้ของการได้รับกลิ่นเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงที่เพียงพอครบองค์ประกอบการวินิจฉัยเหตุรำคาญทั้ง ๓ องค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและมีข้อเท็จจริงว่าเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถออกคำแนะนำและออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้เทศบาลA สามารถศึกษารายละเอียดได้ ตามคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) การตรวจสอบและพิสูจน์ข้อเท็จจริงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานและแบบบันทึกข้อมูลการประเมินกลิ่นมาตรฐานการปฏิบัติงานและแบบบันทึกข้อมูลการประเมินกลิ่นภาคสนาม (แบบ ก.๔) ซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่เว็บไซต์สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

พฤศจิกายน ๒๕๖๘

หมายเหตุ : - ความเห็นในประเด็นข้อหาดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงความเห็นที่ยึดตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการคดีต่อศาลได้

- ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

